

ПРЕПОРЪКА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

от 4 април 2001г.,

определяща минимални критерии за екологични инспекции в Държавите-членки (2001/331/ЕС)

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

Като взеха предвид Договора за създаване на Европейската Общност и по-конкретно Член 175(1) от него,

Като взеха предвид предложението на Комисията,

Като взеха предвид мнението на Икономическия социален комитет (1),

Като взеха предвид мнението на Комитета за регионите (2),

Действайки в съответствие с процедурата, определена в Член 251 на Договора (3), и в светлината на съвместния текст, одобрен от Помирителната комисия на 8 януари 2001г.,

Където:

(1) Резолюцията на Съвета и на Представителите на правителствата на Държавите-членки, на вътрешно заседание в Съвета, на 1 февруари 1993г., за програма на Общността по нейната политика и действия, свързани с опазването на околната среда и устойчивото развитие (4), и Решението на Европейския Парламент и на Съвета за нейното преразглеждане (5) подчертават важността за действие в рамките на Общността на Закона за опазване на околната среда въз основа на споделената отговорност.

(2) Комюникето на Комисията от 5 ноември 1996г. до Съвета на Европейския Съюз и до Европейския Парламент относно действието на Закон за опазване на околната среда, и по-специално параграф 29 от него, предлага да се разработят основни насоки на Общностно равнище, които да подпомагат Държавите-членки при изпълнение на контролни задачи, допринасящи по този начин за намаляване на съществуващото понастоящем значително несъответствие сред Държавите-членки при провеждане на инспекции.

(3) Съветът, в своето решение от 7 октомври 1997г., относно проекта, въвеждането и влизането в сила на Закона за опазване на околната среда в Общността (6) възлага на Комисията да предложи, за допълнително обсъждане от Съвета, по-конкретно въз основа работата на комуникационната система в Европейския Съюз по въвеждане и влизане в сила на Закона за околната среда /ИМПЕЛ/, минималните критерии и/или нормативи за инспекционните проверки, провеждани в Държавите-членки и възможните начини, чрез които тяхното приложение на практика може да бъде наблюдавано от Държавите-членки, за да се гарантира едно равномерно практическо приложение и действие на екологичното законодателство, а в предложението на Комисията е бил взет под внимание разработеният от ИМПЕЛ през ноември 1997г. справочник, наречен "Минимални критерии за инспекции".

(4) Европейският Парламент, със своето решение от 14 май 1997г. по Комюникето на Комисията, призовава законодателството на Общността по инспекциите върху околната среда, Икономическия и социален комитет, както и Комитета по регионите да дадат положителни мнения за Комюникето на Комисията, като подчертава значението на инспекциите за опазване на околната среда.

(5) В Държавите-членки вече съществуват различни системи и практики за екологичен контрол, които не трябва да бъдат заменени с една система за инспекции на Общностно равнище, както се е предвиждало в резолюцията на Съвета от 7 октомври 1997г., но Държавите-членки трябва да продължават да носят отговорност за задачите на екологичните инспекции.

(6) Европейската агенция по околната среда може да консултира Държавите-членки относно разработката, действието и разширяването на техните системи за мониторинг на екологичните обстановки и може да помага на Комисията и Държавите-членки при мониторинга на околната среда чрез оказване съдействие в процеса на докладване, така че докладите да бъдат координирани.

(7) Съществуването на контролни системи и ефективното провеждане на инспекции възпрепятства екологичните нарушения, тъй като дава право на властите да формулират точно тези нарушения и да изпълняват екологичните закони посредством налагане на санкции и други наказания; така инспекциите стават един задължителна брънка в регулационната верига и ефикасен инструмент, който да съдейства за по-съгласувано въвеждане и действие в Общността на законите за опазване на околната среда по цялата територия на Общността и за избягване на деформации в конкуренцията.

(8) Понастоящем съществува значително несъответствие между контролните системи и механизми в Държавите-членки по отношение не само на техните възможности за изпълнение задачите на инспекциите, но също така и по отношение на обхвата и съдържанието на предприеманите инспекционни задачи, и даже по отношение на самото съществуване на инспекционни задачи в много малко от Държавите-членки, а това вече е положение, което не може да бъде наречено задоволително спрямо целта за ефективно и по-съгласувано въвеждане, практическо приложение и действие на законодателството в Общността по защита на околната среда.

(9) Ето защо е наложително, на сегашния етап, да се определят нормативите под формата на минимални критерии, които да се прилагат като обща база при изпълнение на инспекционните задачи по опазване на околната среда в Държавите-членки.

(10) Екологичното законодателство на Общността задължава Държавите-членки да прилагат изисквания по отношение на известни емисии, оттичания и дейности; минимални критерии за организацията и провеждането на инспекциите трябва да бъдат установени в Държавите-членки, на първоначален етап, за всички промишлени инсталации, предприятия и съоръжения, чиито емисии в атмосферата, и/или оттичания във води, и/или хранилища на отпадъци или ренегерационни дейности подлежат на оторизация, разшерителен или лицензионен режим по силата на законите в Общността.

(11) Инспекциите трябва да се осъществяват като се има предвид разделението на отговорностите в Държавите-членки между органите на властта и службите за контрол.

(12) За да стане тази система за инспекции ефективна, Държавите-членки трябва да гарантират, че дейностите за екологични инспекции са предварително планирани.

(13) Посещенията на обекти по места представляват важна част от дейностите за екологични инспекции.

(14) Документацията и данните, предоставени от промишлените оператори, които са регистрирани съгласно схемата за екологичен мениджмънт и одит, могат да бъдат полезен източник на информация в контекста на екологичните инспекции.

(15) За да могат да бъдат извлечени заключения от тези посещения, следва да се изготвят редовни доклади за тях.

(16) Докладите за извършените инспекции и достъпът на обществото до съдържащата се в тях информация са важни средства за осигуряване, посредством прозрачността, включването на граждани, неправителствени организации и други заинтересовани субекти във въвеждане на екологичното законодателство в Общността; достъпът до тази информация трябва да бъде в съответствие с разпоредбите на Директива на Съвета 90/313/ЕЕС от 7 юни 1990г. относно свободния достъп до информация за околната среда (7).

(17) Държавите-членки трябва да си оказват съдействие една на друга по административен път по прилагането на тази препоръка. Създаването от Държавите-членки в сътрудничество с IMPEL на информационни и консултантски схеми за инспекторатите и процедурите за инспекции ще допринесе за стимулиране на най-добрите практики на територията на Общността.

(18) Държавите-членки трябва да информират Съвета и Комисията за техния опит по прилагането на тази препоръка, а Комисията трябва редовно да информира Европейския Парламент.

(19) Комисията трябва да следи за прилагането и ефективността на тази препоръка чрез прегледи и върху тях да изготвя доклади до Европейския Парламент и до Съвета в най-кратък срок след получаване на докладите от Държавите-членки.

(20) По-нататъшната работа на IMPEL и Държавите-членки, в сътрудничество с Комисията, трябва да бъде насърчавана по посока на най-добрите практики, засягащи квалификацията и обучението на инспекторите по околната среда.

(21) В съответствие с принципите на субординация и пропорционалност, определени в Член 5 от Римския Договор, и имайки предвид различията в инспекционните системи и механизми в Държавите-членки, целта на предложените действия може да бъде най-добре постигната чрез управление, осъществявано на Общностно равнище.

(22) Вследствие на придобития опит в резултат от прилагането на тази препоръка и като вземе под внимание по-нататъшната работа на IMPEL, както и резултатите от която и да е схема, спомената в тази препоръка, Комисията се задължава, след получаване на докладите от Държавите-членки, да представи своите съображения по разработка на минималните критерии относно техния обхват и съдържание и да направи допълнителни предложения, които биха могли да включват и предложение за директива, ако е подходящо,

ПРЕДЛАГАТ СЛЕДНОТО:

I ЦЕЛ

Инспекциите по задачи за опазване на околната среда в Държавите-членки трябва да се осъществяват в съответствие с минимални критерии, които да се прилагат в

организацията, провеждането, проследяването и публикуването на резултати от извършени инспекции, като по този начин се засилва тяхното спазване и се допринася за по-съгласувано въвеждане и изпълнение на Закона за околната среда на Общността във всички Държави-членки.

II ОБХВАТ И ДЕФИНИЦИИ

1.(a) Тази препоръка се отнася до екологичните инспекции спрямо всички промишлени инсталации и други предприятия и съоръжения, чиито емисии в атмосферата, и/или оттичания във води, и/или хранилища за отпадъци или ренегерационни дейности подлежат на оторизация, разшерителен или лицензионен режим по силата на законите в Общността, без да са в противоречие с някои специфични инспекционни разпоредби в съществуващото законодателство в Общността.

(b) По смисъла на тази препоръка, всички промишлени инсталации, предприятия и съоръжения, споменати в точка (a), са наречени **“контролирани инсталации”**.

2. По смисъла на тази препоръка, **“екологична инспекция”** е дейност, която включва, като най-уместни:

(a) проверки и насърчаване спазването от “контролираните инсталации” на съответните екологични изисквания, залегнали в законите на Общността, след транспонирането им в националните законодателства или след прилагането им в националния правов ред (наречани от тук нататък **“ Правни изисквания на ЕС”**);

(b) наблюдение /мониторинг/ за въздействието на контролираните инсталации върху околната среда с цел да се определи дали по-нататъшна инспекция или съдебна процедура /включваща издаването, изменението или възобновяването на дадена оторизация, разрешение или лицензия/ са необходими, за да се осигури спазване на правните изисквания на ЕС;

(c) осъществяването на дейности с оглед горните цели, в това число:

- посещения на обекти,
- мониторинг на постиженията по отношение на екологичните стандарти за качество,
- обсъждане на доклади за екологичен одит и становища,
- обсъждане и проверка на всеки самостоятелен мониторинг, проведен от или от името на операторите в контролираната инсталация,
- преглед на сградите и на съответните съоръженията /в т.ч. качеството на тяхната поддръжка/, както и на качеството на екологичния мениджмънт в обекта,
- преглед на официалните писмени документи, съхранявани от операторите на контролираните инсталации.

3. Екологичните инспекции, включващи посещения на обекти, могат да бъдат:

(a) рутинни, което означава, че се провеждат като част от програмата за планирани инспекции; или

(б) нерутинни, което означава, че се извършват в случаи, когато трябва да се отговори на жалби във връзка с издаване, подновяване или промяна на оторизацията, разрешението или лицензията, когато се разследват злополуки, инциденти или в случаи на неспазване.

4. (а) Екологичните инспекции могат да се осъществяват от която и да е държавна институция на национално, регионално или местно равнище, създадена или определена от Държавите-членки да носи отговорност по засегнатите в тази препоръка проблеми.

(б) Институциите, споменати в точка (а), могат, в съответствие с тяхното национално законодателство, да прехвърлят задълженията, предвидени в тази препоръка, да се извършват, на тяхна отговорност и под техен надзор, от всяко юридическо лице, независимо дали то се управлява от публично или частно право, но само ако това лице няма личен интерес от резултатите на инспекциите, които то предприема.

(с) Институциите, споменати в точки (а) и (б), ще се наричат **“инспектиращи власти”**.

5. По смисъла на тази препоръка, **“оператор на контролирана инсталация”**, може да бъде всяко физическо или юридическо лице, което ръководи или контролира контролираната инсталация, или, когато това е предвидено в националното законодателство, всяко лице, комуто е делегирана значителна икономическа сила с оглед техническо ръководство на контролираната инсталация.

III ОРГАНИЗАЦИЯ И ПРОВЕЖДАНЕ НА ЕКОЛОГИЧНИ ИНСПЕКЦИИ

1. Държавите-членки трябва да гарантират, че целта на екологичните инспекции е да се постигне високо равнище на екологична защита, поради което трябва да предприемат необходимите мерки, така че екологичните инспекции в контролираните инсталации да се организират и провеждат в съответствие с точки IV - VIII от тази препоръка.

2. Държавите-членки трябва да си оказват съдействие една на друга по административен път за изпълнение на основните насоки от тази препоръка посредством размяната на съответна информация и, когато е уместно, инспектиращи служители.

3. С цел избягване на нелегално трансгранично преминаване на екологични практики, Държавите-членки трябва да подпомагат, в сътрудничество с IMPEL, координацията на инспекции спрямо инсталации и дейности, които биха могли да имат силно трансгранично въздействие.

4. С цел да се стимулират най-добрите практики на територията на Общността, Държавите-членки могат, в сътрудничество с IMPEL, да обмислят разработката на схема, според която Държавите-членки да докладват и да предлагат съвети за контролиращите органи и инспектиращите процедури в Държавите-членки, отдавайки дължимото внимание на различните системи и условия, в които те оперират, и да докладват на засегнатите Държави-членки за резултатите от техните заключения.

IV ПРОГРАМИ ЗА ЕКОЛОГИЧНИ ИНСПЕКЦИИ

1. Държавите-членки трябва да гарантират, че дейностите за екологични инспекции са планирани предварително, като по всяко време могат да представят програма или програми за екологични инспекции, покриващи цялата тяхна територия и разположените там контролирани инсталации. Такава програма или

програми следва да бъдат достъпни за обществеността съгласно Директива 90/313/ЕЕС.

2. Такава програма или програми могат да бъдат разработени на национално, регионално или местно равнище, но Държавите-членки трябва да гарантират, че програмата/програмите са приложими за всички екологични инспекции на контролираните инсталации в рамките на тяхната територия, и че посочените власти в точка II(4) са определени да провеждат тези инспекции.

3. Програмите за екологични инспекции трябва да бъдат разработени на базата на следното:

(а) да са съобразени с правните изисквания на ЕС;

(б) да съществува регистър на контролираните инсталации на територията от програмата;

(с) да има обобщен документ за основните екологични проблеми на територията по програмата, както и обща оценка за състоянието по спазване от контролираните инсталации на правните изисквания на ЕС;

(д) да са на разположение данните за или от предишни инспекционни дейности, ако е имало такива.

4. Програмите за екологични инспекции трябва:

(а) да подхождат на задачите за инспекции на съответните власти, да вземат под внимание конкретните контролирани инсталации, а така също рисковете и екологичните последици от вредните емисии и отпадни води при тяхната дейност;

(б) да имат предвид съответната налична информация относно специфичните обекти или видове контролирани инсталации, каквито могат да бъдат докладите на операторите на контролираните инсталации до властите, данните от самостоятелния мониторинг, информацията за екологичен одит и становища, поспециално тези, които са съставени от контролираните инсталации, регистрирани според схемата на Общността за екологичен мениджмънт и одит (EMAS), резултатите от предишни инспекции и докладите за мониторинг върху качеството на околната среда.

5. Всяка програма за екологични инспекции трябва да включва като минимум:

(а) да определя географския обхват за контролиране, който може да покрива както територията на всички Държави-членки, така и на част от тях;

(б) да покрива определен период от време, например 1 година;

(с) да включва специфични мерки с оглед преразглеждането ѝ;

(д) да определи специфичните обекти или видове контролирани инсталации, включени в програмата;

(е) да установи програмите за рутинни екологични инспекции, имайки предвид екологичните рискове; в тези програми трябва да се посочва, когато е уместно, честотата на посещенията на обекти в зависимост от вида или спецификата на контролираните инсталации.

(ф) да съдържа описание на процедурите за нерутинни екологични инспекции, в случаи, когато трябва да се приложи такъв – жалби, злополуки, инциденти или случаи на неспазване, както и когато трябва да се издаде ново разрешение;

(г) да предвижда координация между различните инспектиращи институции, където е възможно.

V ПОСЕЩЕНИЯ НА ОБЕКТИ

1. Държавите-членки трябва да гарантират, че следните критерии ще се прилагат при всички посещения на обекти:

(a) всяка подходяща проверка се осъществява в съответствие с правните изисквания на ЕС, свързани със специфичната инспекция;

(b) когато посещенията на обекти се осъществяват от повече от една институция за екологични инспекции, те ще си обменят информация за извършените дейности и, доколкото е възможно, ще координират посещенията на обекти с другите екологични инспекции;

(c) заключенията от посещенията на обекти се описват в доклади, изготвени съгласно точка IV, и разменени, при необходимост, между съответните инспектиращи, съдебни и други власти, независимо дали са на национално, регионално или местно равнище;

(d) инспекторите и другите служители, оторизирани да извършват посещения на обекти, трябва да имат законно право за достъп до обектите и информацията, необходима за целите на екологичната инспекция;

2. Държавите-членки трябва да гарантират, че посещенията на обекти се осъществяват редовно от инспектиращите власти като част от техните рутинни екологични инспекции и че при всяко посещение на обект се прилагат следните допълнителни критерии:

(a) пълният обхват на съответните екологични щети е изследван в съответствие с приложените правни изисквания на ЕС, с програмите за екологични инспекции и организационните разпоредби на инспектиращите служби;

(b) такива посещения на обекти имат за цел да стимулират и обогатяват знанията и разбиранията на операторите за съответните правни изисквания на ЕС, за чувствителността на околната среда и за въздействието върху околната среда от тяхната дейност;

(c) рисковете за и въздействието върху околната среда от контролираните инсталации, се изчисляват с оглед оценка на ефективността на съществуващите изисквания за издаване на оторизация, разрешение или лицензия, както и да се установи дали са наложителни известни подобрения или други промени в тези изисквания.

3. Държавите-членки трябва да гарантират също, че нерутинните посещения на обекти се осъществяват при следните обстоятелства:

(a) за разследване от съответните инспектиращи власти по сериозни екологични жалби, в най-краткия възможен срок след получаване на жалбите от властите;

(b) за разследване на сериозни екологични злополуки, инциденти или случаи на неспазване, в най-краткия възможен срок, след като за тях са били уведомени съответните инспектиращи власти;

(c) когато е уместно, като част от решението дали и при какви условия да се издаде първата оторизация, разрешение или лицензия за дейност или процес в контролираната инсталация, или за месторазположението им, или за да се гарантира съответствието с изискванията за оторизация, разрешение или лицензия, след като са били издадени и преди започване на дейността;

(d) когато е уместно, преди преиздаването, подновяването или изменението на оторизацията, разрешението или лицензията.

VI ДОКЛАДИ И ЗАКЛЮЧЕНИЯ ОТ ПОСЕЩЕНИЯТА НА ОБЕКТИ

1. Държавите-членки трябва да гарантират, че след всяко посещение на обект инспектиращите власти обработват и запазват, по идентификационен начин и във файлове с данни, получените от проверката данни и заключения в съответствие с правните изисквания на ЕС, а така също оценката и изводите по тях дали трябва да последват по-нататъшни действия, като съдебни процедури, включващи санкции, издаването на нова или ревизирана оторизация, разрешение или лицензия, или последващи инспектиращи дейности, в т.ч. допълнителни посещения на обекти. Докладите трябва да бъдат завършени в най-краткия възможен срок.

2. Държавите-членки трябва да гарантират, че тези доклади са надлежно написани и се съхраняват в леснодостъпна база-данни. Целите доклади, а понякога, въпреки да не е честа практика, само изводите от тях, трябва да бъдат предадени на оператора на въпросната контролирана инсталация съгласно Директива 90/313/ЕЕС; тези доклади трябва да са обществено достояние в продължение на 2 месеца след проведената инспекция.

VII РАЗСЛЕДВАНИЯ НА СЕРИОЗНИ ЗЛОПОЛУКИ, ИНЦИДЕНТИ И СЛУЧАИ НА НЕСПАЗВАНЕ

Държавите-членки трябва да гарантират, че разследванията на сериозни злополуки, инциденти или случаи на неспазване спрямо законодателството на ЕС, когато те са попаднали на вниманието на властите чрез отправена жалба или по някакъв друг начин, ще се осъществяват от съответните власти с цел:

(а) да се изяснят причините за събитието и нанесените вреди върху околната среда, и, ако е възможно, отговорностите за неговото възникване и евентуалните задължения за отстраняване на последиците от него, и да се представят заключенията на властите, имащи право на съдебни процедури, ако са различни от контролиращите власти;

(б) да се намалят /смекчат/ и, когато е възможно, да се отстранят нанесените от събитието вреди върху околната среда чрез определяне на нужните мерки, които трябва да бъдат предприети от оператора /операторите/ и властите;

(с) да се определят действията, които трябва да бъдат предприети като предпазни мерки за избягване на по-нататъшни злополуки, инциденти или случаи на неспазване;

(д) да влязат в сила съдебните решения или наложените санкции да се извършат, ако са подходящи; и

(е) да се гарантира, че операторът ще предприеме последващи действия.

VIII ОБЩИ ДОКЛАДИ ЗА ДЕЙНОСТИ ПО ЕКОЛОГИЧНИ ИНСПЕКЦИИ

1. Държавите-членки трябва да докладват на Комисията за своя опит по прилагането на тази препоръка две години след датата на нейното публикуване в Държавния вестник на Европейските Общности, и да използват, до възможния размер, всички налични данни, получени от регионалните и местни инспектиращи власти.

2. Тези доклади трябва да бъдат на разположение на обществеността и трябва да съдържат най-вече следната информация:

- (a) данни за персоналия състав и другите ресурси на инспектиращите власти;
- (b) подробности за ролята на контролиращата институция и функцията ѝ в разработката и изпълнението на съответните програми за инспекции;
- (c) резюмета от проведени екологични инспекции, в т.ч. за броя на осъществените посещения на обекти, за дела на проверените от общия брой на контролираните инсталации / по видове/ и евентуалната продължителност на периода преди всички от този вид контролирани инсталации да бъдат инспектирани;
- (d) кратки данни за степента на съответствие между контролираните инсталации и правните изисквания на ЕС, произтичащи от осъществените инспекции;
- (e) резюме, включващо броя на предприетите действия в резултат на подадени жалби, сериозни злополуки, инциденти и случаи на неспазване;
- (f) оценка на успешните или неуспешни програми за инспекции, прилагани от инспектиращите служби, с всякакви препоръки за бъдещи програми.

IX ПРЕГЛЕД И ДОРАЗВИТИЕ НА ТАЗИ ПРЕПОРЪКА

1. Комисията трябва да преразгледа действието и ефективността на тази препоръка, във възможно най-кратък срок след получаване от Държавите-членки на докладите, посочени в горната точка VIII, с оглед по-нататъшна разработка на минималните критерии по отношение на техния обхват и в светлината на натрупания опит от нейното приложение, като се взема под внимание всеки допълнителен принос от страна на заинтересованите институции, включително IMPEL и Европейската Агенция по околната среда. След това Комисията трябва да представи на Европейския Парламент и на Съвета доклад, придружен, ако е възможно, с предложение за Директива. Европейският Парламент и Европейският Съвет разглеждат предложението незабавно.

2. Комисията се задължава да разработи, колкото е възможно по-бързо, в сътрудничество с IMPEL и другите заинтересовани институции, минималните критерии, засягащи квалификацията на екологичните инспектори, които са оторизирани да извършват инспекции за или под контрола или надзора на инспектиращите власти.

3. Държавите-членки трябва в най-кратък срок, в сътрудничество с IMPEL, Комисията и другите заинтересовани институции, да разработят обучаващи програми, за да се задоволи търсенето на квалифицирани екологични инспектори.

X ВЪВЕЖДАНЕ В ДЕЙСТВИЕ

Държавите-членки информират Комисията за въвеждането в действие на тази препоръка заедно с подробно описание на вече съществуващите механизми за екологични инспекции или предвижданите да влязат в сила не по-късно от 12 месеца след тяхното публикуване в Държавен вестник на Европейските Общности.

Съставена в Люксембург на 4 април 2001г.

За Европейския Парламент:

Президентът Н.Фонтен

За Съвета:

Президентът Б.Розенгрн

- (1) OJ C 169, 16.6.1999г., стр.12.
- (2) OJ C 374, 12.12.1999г., стр.48.
- (3) Мнение на Европейския Парламент от 16 септември 1999г. (OJ C 54, 25.2.2000г.,стр.92), Общо становище на Съвета от 30 март 2000г. (OJ C 137, 16.5.2000г.,стр.1) и Решение на Европейския Парламент от 6 юли 2000г. /все още не публикуван в Държавен вестник/. Решение на Европейския Парламент от 1 февруари 2001г. и Решение на Съвета от 26 февруари 2001г.
- (4) OJ C 138, 17.5.1993г.,стр.1.
- (5) OJ L 275, 10.10.1998г.,стр.1.
- (6) OJ C 321, 22.10.1997г.,стр.1.
- (7) OJ L 158, 23.6.1990г.,стр.56.